

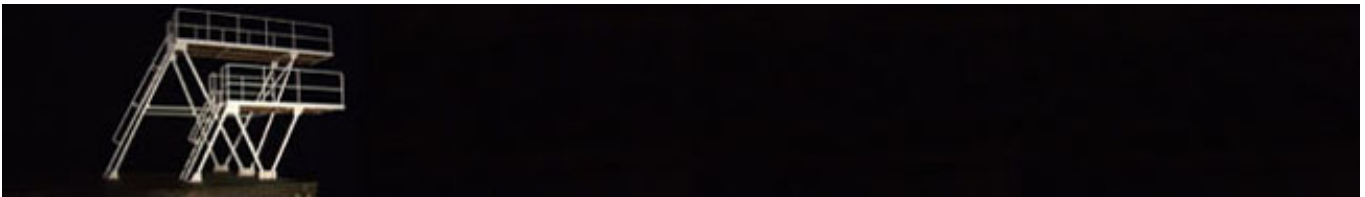
KonstenKonstenKonstenKonste

- Nättidskrift om samtidskonst -

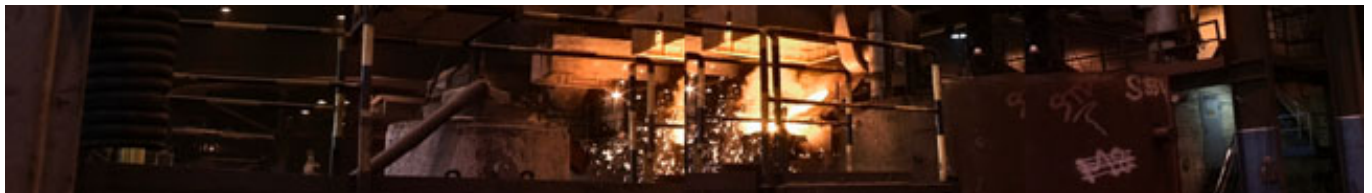
▼ Hem ▼ Aktuellt ▼ Arkiv ▼ Länkar ▼ Kontakt ▼ Prenumerera ▼ Sök

Historiska museet, Stockholm: Mats Hjelm (30/4-18/9)

Äntligen får vi ett konkret argument från den sida i debatten som förordar samtida konst på Historiska museet. Debatten om den samtida konstens plats på Historiska har varit långdragen och hätsk. Och till slut får man nu alltså se hur det blev: sedan 30 april visas Mats Hjelm's videoinstallation "Deliverance". Verket är det första som presenteras i utställningsserien kallad "vox".

Filmen "Deliverance" förmedlar bland annat ett slags hypnos, en animation med rörliga cirkelformer, där vi intalas att bli lugna. Även långa panoreringar över landskap och delar av en av ärkebiskopen utförd nattvard visas. Bildsekvenserna spelas upp till olika ljudupptagningar. Man får bland annat höra John Lee Hookers "Tupelo Blues" och Bertold Brechts uttalande när han i kongressen under McCarthy-hysterin förhörs om antiamerikansk verksamhet. Visst, debatter i TV och i tidningar har sin kraft, men utan konstverk på plats har diskussionen om samtidskonstens vara eller icke-vara på museet onekligen saknat en dimension. Samtidigt som förespråkarna för samtida konst nu har frambringat ett konkret argument, tillika ett reellt verk, har motståndarna också fått ett argument, det vill säga, samma reella verk. Debatten om samtida konst på Historiska har nu alltså tagit ännu ett steg, och frågan på allas läppar är nu vilken sida kommer att dra mest fördelar av denna monumentala videoinstallation.

"Deliverance" har som bra konst ofta har, en icke-instrumentell aspekt. Vid betraktandet av verket får man ingen känsla av någon uttalad pedagogik, det finns ingen rak förmedling av något faktiskt historiskt tillstånd. Man ska som betraktare inte "lära" sig, eller oförblommerat upplysas om något specifikt. Om institutioner som Historiska museet, Naturhistoriska Riksmuseet, Tekniska museet m.fl. traditionellt vilar på en slags vetenskapstro, så vilar konstmuseer och konsthallar på något annat – en tro på mänsklig erfarenhet bortom det rent vetenskapliga. Historiska museet anno 2005 visar nu upp en syntes mellan dels traditionella historieuppfattningar och dels samtida förståelsegrundade konstuppfattningar.

Mats Hjelm's 35 minuter långa videoloop är ett hänförande verk. Dess monumentala karaktär, platsen i det mörka rummet, de sökande, långsamma panoreringarna och den i relation till bilderna suggestiva och avogt rytmiska "Tupelo Blues" ger besökaren paradoxalt nog en både kontemplativ och medryckande upplevelse. Curatorn bakom utställningen, Celia Prado, kom till Historiska museet efter kalabaliken på Tensta Konsthall. Hennes val av konstnär var ingen slump. Hjelm är en konstnär som utöver att vara en visuellt arbetande konstnär, också är en teoretiskt mycket bevandrad person. Och flera av hans tidigare verk kan på olika vis kopplas samman med temat historia-samtid. Hans tidigare filmer (t.ex. "White Flight", "Man to Man", och "Kap Atlantis") kan ses i linje med denna nya film.

Filmen i sitt nuvarande sammanhang, som monumental videoinstallation, leder till att man utifrån just den historiska kontexten ser den i relation till begrepp som "historia", "samtid", och "religion". I förhållande till allt annat som ställs ut på museet uppstår i förhållande till "Deliverance" dock en skillnad. Först och främst gäller skillnaden att det man uppfattar vid mötet med "Deliverance" är just konst, och därmed krävs något annat av besökaren. Till skillnad från den övriga museala förmedlingen får man via verket ingen "rak" kunskapsförmedling, ingen pedagogik, utan en metaforiskt, nästan poetisk förmedling. Detta har sina fördelar, vi så att säga matas inte med en färdigkonstruerad mening, vi delar bördan och nöjet av att skapa meningen av det vi ser. När historieläraren med sin klass kommer till museet är det i relation till "Deliverance" dock svårt att fästa kunskapen vid datum, årtal, slaget vid si och så, religionens kamp om makten under medeltiden, och så vidare.

"Deliverance" rör sig på en annan nivå – en nivå bortom anteckningens och hemuppgifternas klara och inramade kunskaper. Verket har, förutom en stark estetisk utstrålning, också en upplevelsebaserad kraft som rör så aktuella – och historiska – ämnen som förtryck, yttrandefrihet, modernitetsutveckling, och religion. Balansen mellan tradition och samtid som Historiska museet i kraft av Prados och Hjelm's arbete har hjälpt till att etablera är det få, om ens något, museum i Sverige som kan uppbringa just nu. Striden om samtida konsten på historiska museet lär fortsätta, och en pågående dialog är nog bra. Frågan om samtida konst på Historiska kan få sitt svar i ett fall-till-fall utslag, där resultatet just i detta fall blir positivt. För den som vill höra ännu mer om den samtida konsten i relation till Historiska museets verksamhet kommer ett offentligt samtal på museet med olika intressenter att hållas den 12 maj.

Adress: Narvavägen 13-17

>>Överst på sidan

2005-05-06 Rikard Ekholm (text), Historiska museet (foto)

Här kan du berätta vad du tycker om artikeln! Observera att dina synpunkter går till redaktören, och inte publiceras med automatik.

Sänd!

Innehållet på dessa sidor är skyddat enligt lagen om upphovsrätt. Copyright (om ej annat anges): Konsten samt respektive författare. Visningen optimerad för IE/Netscape 4.x, samt upplösningen 1024x768 bildpunkter.